

ДЕНДРОКЛІМАТОЛОГІЯ (від **дендро...** і **кліматологія**) — розділ кліматології, що досліджує зміни **клімату** в історичний період часу на основі інформації, одержаної з річних кілець деревних рослин. Аналізують ширину річних кілець, щільність деревини, її хімічний склад, співвідношення між радіоактивними і стабільними ізотопами вуглецю. Багаторічні дерева в процесі фотосинтезу відповідно до умов середовища кожного року відкладають у річних кільцях органічну речовину (целюлоза тощо). Особливості динаміки термічної, гідрологічної режимів і інших екологічних чинників зумовлюють неповторність ширини, складу і структури річних кілець. Найактивніше на кліматичні чинники реагують дерева на верхній і нижній межах лісу, де їхній ріст лімітує дефіцит тепла; на Півдні (Степ, Лісостеп) і в лісових зонах приріст дерев часто визначає недостатність

вологи. Встановивши корелятивні залежності для зростаючих дерев між приростом і кліматичними чинниками, можна поширити їх на період, коли спостереження за кліматом не проводили. Саме Д., на відміну від інших методів дослідження, дала можливість встановити значні коливання клімату протягом минулих тисячоліть з детальною до одного року. Доведено, що зміни клімату відбуваються синхронно на обох півкулях нашої планети. Для Західної Європи динаміку зволоження можна оцінити за дубом звичайним за період понад 7000 років. Для України на сучасному етапі отримано дані за сосною звичайною за 1000, а за дубом — 1200 років. Дана можливість також прогнозувати приріст дерев, а відповідно й кліматичні чинники для певних місцевостей і регіонів на декілька десятиліть.

В. Г. Коліщук

Бібліографічний опис:

Дендрокліматологія / В. Г. Коліщук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21597>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).